# עבודת ישראל — לפרשות החודש



החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם. במד"ר הקב"ה נק' ראשון שנא' אני אחרון ציון נקרא ראשון כו' עשו נק' ראשון שנא' ויצא הראשון אדמוני יבא הקב"ה כו' ד"א אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון עולם אימתי אתה עושה את המועדות שכן כתיב בגזירת עירין פתגמא ובמאמר קדישין שאלתא אמר להם אני ואתם מסכים וכו'. ולא עוד אלא אם בקשתם לעבר השנה הריני משלים עמכם. לכן כתיב החודש הזה לכם. עוד במד"ר ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: אר"ע נמשלו ישראל לעוף מה העוף אינו פורח בלא כנפים כך ישראל אינ' יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם. אמר ר"י בן חלפת' גדולה זקנה אם זקנים הם חביבין הם אם נערים הם נטפלה להם ילדות. דתני רשב"י כו' אף לעתיד לבא הקב"ה חולק כבוד לזקנים הה"ד וחפרה הלבנה ובושה החמה וכתיב ונגד זקניו כבוד כו' עתיד הקב"ה למנות לו ישיבה של זקנים משלו כו' ונגד זקניו כבוד ע"ש. מה מאד נמרצו אמרי יושר חז"ל בדקדוק לשונם הקדוש שאמרו כביכול שהקב"ה נקרא ראשון כי אלמלא מקרא כתוב אני ראשון א"א לכונתו ית' בשם ראשון. כי עצמותו הפשוט בלי סוף ובלי גבול. ואין לו שום התייחסות עם הברואים אכן מהיות רצונו ית' לברוא עולמות בשביל עושי רצונו שנק' ראשית בגין דישתמודעין ליה עלה במחשבה לפניו ית' להצמצם כביכול במדות ולהקרא בשם ראשון. וזהו אומרם ז"ל כביכול הקב"ה ר"ל הקדוש שהפריש עצמו כביכול ממהותו בלי סוף ובלי תכלית להקרא בצירופי שמות הקדושים לפי עבוד' עושי רצונו ולשכון בתוכם כביכול מצד שהם בעוה"ז בגודל היצה"ר ועכ"ז הם עובדים אותו ית'. וזהו פי' ועשו נקרא ראשון שנאמר ויצא הראשון אדמוני האדום הוא כח מוגבל בלי התפשטות. כ"ז הי' במחשבתו ית' כמ"ש יתרון לחכמה מן הסכלות. ולזה היה עליית הרצון לפניו ית' לחדש העולמות. וזהו השבח מוכתר בכתר עליון כי כתר הוא מלשון כתר לי זעיר לשון המתנה כביכול ממהותו והוייתו ית' למחשבת בריאת עולמות והרצון דבוק באין סוף. וזהו מוכתר בכתר עליון. כדי שלא יעלה על הדעת חלילה שהעולמו' מצד שהם בגבול הם אינם דבקים בו ית'. לזה גילו לנו חז"ל שהאין סוף דבוק בהרצון ולזה עיקר הדביקות וחיות כל העולמות בו ית'. ואין שום דבר יוצא בכל העולמות מרשותו ית'. וזהו ואני אחרון כביכול אפילו עשו וכוחותיו אינם כ"א תחת רשותו יתב'. וכן עלתה במחשבתו לפניו יתברך כדי שיהא יתרון האור מתוך החושך. ע"י טהרת עושי רצונו מדותיהם. ככה ממשיכים אותו ית' במדות וצירופים קדושים וז"ש. בי"ת מועד לכל חי כי הם בית וועד אליו ית' הנקרא כל חי. וזהו ובמאמר קדישין שאלתא. מלשון שאלה שהדבר מושאל לישראל. ולא עוד אלא שאם בקשתם לעבר השנה להשוות ימות החמה עם ימות הלבנה. להאיר הלבנה לפניו יתברך כמו שהיתה קודם מיעוטה הריני משלים עמכם ולזה כל העולמות דבקים בו יתברך ע"י עליית הרצון לפניו ית' והריח ניחוח שמקבל מבנ"י. ולזה נקרא בחי' הרצון מחצית השקל שם מחצית הוא הממוצע שהוא הממצע בין עצמותו י"ת לבין המדות שבנ"י ממשיכין אותו ית' בהן בעבודתם אותו ית'. עשרים גרה השקל גר"ה (ע"ה) גימ' אר"ח מלשון חוור הם ממשיכין החוורין עילאין בהעולמות (ועשרים הוא יו"ד בחי' מתתא לעילא ויו"ד מעילא לתתא) ע"י או"א וזהו אר"ע נמשלו ישראל לעו"ף כי עו"ף גימ' יוסף והשפעת הצדיק ע"י כנפים הם נ"וה כך ישראל אינם יכולין לעשות דבר חוץ מזקנים היינו הגם שהם עולים עד א"ס כביכול. א"א להם לקבל כ"א ע"י הזקנים הם או"א: והנה יש בין בנ"י בחי' זקנים דהיינו שהם מרכבה לא"וא הנק' זקנים. ויש עוד בחי' זקנים זק"ן זה קנה חכמה שהם מרכבה לו"ה היינו ואם נערים הם ר"ל שהם זקנים בבחי' נערים יש בבחינת זקנים שנקראי' דיקנא נטפלה להם ילדות. דתניא רשב"י כו' חולק הקב"ה כבוד לזקנים שנאמר וחפרה הלבנה ובוש' החמה כו' ונגד זקניו כבוד. בוודאי אין הכתוב כפשוטו שיתביישו מעשי ידיו של הקביה בפרט שידוע שחמה ולבנה הם מרמזים לעולמות עליונים כנ"ל. אכן הפי' הוא שיזדככו העולמות הקדושים הנק' בשם חמה ולבנה בחי' ו"ה כזקנים הנקראים או"א וכן הוא הפי' בכתבי האר"י ז"ל שלעתיד יתבטלו מ"ה וב"ן ולא יאירו כ"א שמות ע"ב ס"ג: וחלילה לומר שיתבטלו לעתיד כפשטן של דברים ואיך זה אפשר לסבור כן אשר זאת הוא פנת ומוסדות כל התורה הק' ומצותיה. אלא הפי' הוא כמ"ש ששמות מ"ה וב"ן יאירו בבחי' ע"ב וס"ג. וזהו הפי' ביום ההוא יהיה ה' אחד:

ד"א החודש הזה לכם. הה"ד אלה שני בני היצהר העומדים על אדון כל הארץ. א"ר לוי מלמד שהיה הקב"ה מבקש באיזה דבר לגאול את ישראל ולא מצא אלא זכות משה ואהרן והיא עמדה להם: משה ואהרן הם מרכבה לבחי' זקנים כמ"ש בגמ'. והם נק' בני יצהר לשון שמן ע"ש המחשבה. והם עומדין על אדון כל הארץ הינו שהם מתקנין המלכות. וזהו פי' החודש הזה לכם שהם מתקנין אותה ובודאי בכל דור ודור נמצא בחי' משה ואהרן כמ"ש בגמ' משה שפיר קאמרת:

ויאמר ה' אל משה וגו' החדש הזה לכם. י"ל דהנה ידוע עיקר תכלית בריאת העולם היה בשביל בנ"י שיעשו רצון הבורא ב"ה ומקבל מהם נח"ר. לא כמו הפילוסופים שאמרו שאין זה כבוד הבורא שהוא א"ס ויקבל תענוג מגושי עפר ולכך צריך לעבוד לכוכבים ומזלות. ובאמת בנ"י עם קרובו מאמינים שהם מעלים ריח ניחוח לפני הבורא ב"ה ע"י עבודתם וזהו החדש הזה לכם שעיקר התחדשות המלוכה לא היה רק לכם בשבילכ' כדי שתעשו רצון הבור' ויקבל מכם נח"ר וכמאמ' בני בכורי ישראל ר"ל שראשי' המחשב' לא היה רק בשביל ב"י שהמחשבה נק' בכור שקודם שיעשה המעשה יחשוב במחשבתו:

ראשון הוא לכם לחדשי השנה. י"ל בצירוף הפסוק ואתם תהיו לי ממלכת כהנים. דהנה בניסן הקב"ה מחליף הממונים והשרים עליונים להראותם שכולם ברשותו ית"ש. ויש קדושי עליון שיכולין לברוא ממונים למעלה ופרקליטין טובים ע"י. כמאמר מי מושל בי צדיק. וזהו ואתם תהיו לי ממלכת כהנים שאתם תמליכו השרים עליונים. וזהו ראשון הוא לכם לחדשי השנה. ראשון הוא הקב"ה כמש"ה אני ראשון ואני אחרון. הוא לכם שאתם תוכלו להנהיג את כל העולמות לחדשי השנה להתחדשות של כל השנה הם יכולים להפוך לכל הטובות וישועות אמן.

א"י החודש הזה לכם דבניסן ר"ה למלכים למלכי ישראל. דבודאי הבריאה בר"ה לא היה רק כמו הריון כמו שאנו אומרים היום הרת עולם. לפי שבריאת העולם לא הי' אלא שיתגלה מלכותו. והתגלות המלוכה לא היה רק בניסן ביציאת מצרים וזהו החודש הזה לכם למ"י כמבואר ברמב"ן. ובודאי כמו שהתחלת הבריאה היתה בכ"ה באלול כמו כן התגלות מלכותו היתה מכ"ה באדר. וזהו פירוש בכ"ה באדר שולחנות יושבין במקדש וממשכנין על השקלים. השולחנות הוא שלחן מלכים התגלות מלכותו הוא בכ"ה. ויש ממשכנין אותן. כמו שהיה על השקלים כדי שיהיה להם חלק בקרבנות ציבור כמ"כ ממשכנין ומניחין הקדושה על ישראל בע"כ מחמשה ועשרים בו:

שה תמים ר"ל שישים א"ע לפני המקום כשה תמים. ר"ל באמת ובתמים. והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחודש בין הערבים. נראה ליתן טעם למה דוקא ציוה הקב"ה להקריב את הפסח בי"ד בו ולשחוט בין הערבים דווקא. מפני שידוע שמזל של מצרים הוא טלה ובניסן הוא שולט המזל טלה ובחצי חודש הוא בתקפו וגבורתו ובין הערבים הוא שליטת החיצונים לכן ציוה הקב"ה לשחוט את הפסח בין הערבים ובארבעה עשר להראות שהכל כאין נגדו והוא מושל על הכל:

ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף. נראה לומר שמחמת שהמצרים עשו בכשופים שלהם שאפילו עבד אינו יכול לברוח ממצרים ומכ"ש ס"ר ישראל ע"כ ציוה הש"י ב"ה ליתן על שתי המזוזות לרמז כנגד אברהם ויצחק אבינו שהם גילו אלהותו של הקב"ה. אברהם גילה המלכות של הקב"ה לכל באי עולם ואמר שבודאי ראוי לעבוד אותו מחמת אהבה שהוא הנותן חיים ומזונות. ויצחק פירסם אלהותו של הקב"ה לעבדו מיראה כי הוא יכול ליקח החיות מהאדם ובודאי ראוי לעבדו ביראה גדולה. וזהו ונתנו על שתי המזוזות כדי שיתגלה המלכות של הבורא ב"ה. ועל המשקוף רומז ליעקב אע"ה שהיה שוקף על שתיהן. והיו יכולים לצאת ממצרים: זה היה בפסח מצרים. אבל בבהמ"ק היה הפסח נשחט בשלש כתות והיה זה נגד האבות שהם שלשה. ולא היה צריך ליתן מן הדם אלא מתנה אחת רמז למדת מלכות שמכל העכומ"ז בחר בבנ"י שהם אחת: